

Valtiontukitarkastelu 26.5.2023

Jotta tietyssä toimenpiteessä on kyse Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107(1) artiklassa tarkoitettusta valtiontuesta, on sen täytettävä seuraavat kumulatiiviset kriteerit:

1. toimenpide myönnetään valtion varoista
2. toimenpide antaa saajalleen taloudellista etua, koska se poikkeaa tavanomaisista markkinaehdoista
3. toimenpide on valikoiva (ts. kohdistuu vain tiettyyn yritykseen/yritysten ryhmään)
4. toimenpide vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua
5. toimenpide vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan

Oman pääoman ehtoisen sijoituksen osalta kyseessä ei ole valtiontuki, mikäli vastaavan kokoinen, tavanomaisissa markkinatalouden olosuhteissa toimiva yksityinen sijoittaja olisi tehnyt kyseisen sijoituksen samoissa olosuhteissa. Pääomasijoituksen valtiontukiluontoisuutta arvioitaessa on käytettävä arviointiperustetta, joka perustuu yrityksen mahdollisuuksiin saada kyseinen rahamäärä yksityisiltä pääomamarkkinoilta. Kun yhtiön pääoma on julkisyhteisön omistuksessa, on erityisesti arvioitava, olisiko ennustettavissa olevien kannattavuusnäkymien perusteella toimiva yksityinen osakkeenomistaja tehnyt samanlaisissa olosuhteissa kyseisen kaltaisen pääomasijoituksen.

Jos yksityinen sijoittaja olisi tarjonnut tarvittavan rahoituksen samoin ehdoin, ei ole kyse valtiontuesta. Pääomasijoituksen markkinaehtojen mukaisuus voidaan vertailutietojen puuttuessa määrittää myös yleisesti hyväksytyyn vakimuotoisen arviointimenetelmän perusteella.

Markkinaehtoisuuden arvioimiseksi sijoituksen tuottoa on verrattava tavanomaiseen odotettuun markkinatuottoon. Tavanomainen odotettu tuotto voidaan määrittellä keskimääräisenä odotettuna tuottona, jota markkinat edellyttävät sijoituksesta yleisesti hyväksytyjen kriteerien, erityisesti investointiriskin perusteella, ottaen huomioon yrityksen taloudellisen aseman ja alan, alueen tai maan erityispiirteet. Jos kunta tekee yritykseen oman pääoman ehtoisen sijoituksen, jolle ei voida osoittaa markkinataloussijoittajan asettamaa tuottovaatimusta vastaavaa tuottoa, rahoitustoimenpiteeseen on katsottava sisältyvän valtiontukea.

Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy:n oman pääoman ehtoisen sijoituksen markkinaehtoisuutta on arvioitu etukäteen kannattavuus- ja tuottolaskelmien avulla ja laskelmilla on sijoitukselle voitu osoittaa markkinasijoittajan asettamaa tuottovaatimusta vastaava tuotto ja näin voitu varmistua, että rahoitustoimenpiteeseen ei sisälly kiellettyä valtiontukea. Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy:n liikesalaisuuksia sisältävä ja siten viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 20 -kohdan mukaan salassa pidettävä laskelma on liitteenä.